

het familieleven bij vrijen en trouwen, bij geboorte en sterfgeval, het werk op den akker en in huis, het verblijf in de Alpilles en het kunstwerk aldaar door de herders gewrocht. Tot slot gaf hij een blik op de jaarlijksche vergadering der Zigeuners te Stes Maries de la Mer, waar zij de H. Sara, hun gekerstende godin vereeren, en een nieuwe koningin kiezen. Die lezing genoot veel bijval.

Volksgeneeskunst en Suggestie.

Wratten-genezing.

Het is een sedert lang bewezen feit, dat genezingen door wonderdokters, strijkers en belezers verricht, meestal op suggestie berusten. Ook beroepsartsen hebben de macht van de verbeelding en het vertrouwen in het geneesmiddel al in menig geval probaat herkend, en wisten de opgedane ondervinding in een wetenschappelijke theorie om te zetten, waarvan de toepassing meer dan eens de beste en meest onverwachte uitslagen heeft opgeleverd.

Genezing door suggestie, d. i. het opdringen van bepaalde dwangvoorstellingen en gedachten door woord en gebaar van een vreemden wil, is in menig geval mogelijk en ook lang geen geheim meer in de geneeskundige wereld, maar het ligt niet in onze lijn na te vorschen, hoe dit begrip in de moderne wetenschap zijn weg heeft gebaand, noch hoe het in zooveel gevallen doelmatig en zonder eenig gevaar voor den patient wordt toegepast. Volstaat althans door een concreet geval aan te toonen, hoe de volkspraktijken door den folklorist als bouwstoffen voor onze cultuurgeschiedenis verzameld, ook geleerden, die zich op een heel ander terrein bewegen, ten nutte kunnen komen.

Zij, die maar iets of wat van suggestie afweten, zijn geneigd te gelooven, dat deze geneesmethode alleen doeltreffend tegen zenuwziekten kan worden aangewend. Het tegendeel blijkt echter uit de hier naast elkaar gestelde voorbeelden van volkstherapie in zake wratten-genezing en de suggestie-middelen door mannen der wetenschap toegepast.

“ Een draad garen in kruisvorm in den grond steken en alle dagen een Onze-Vader bidden. Als 't garen rot is, gaan de wratten weg. „ (1).

“ Als er een lijk is, grond van een molshoop nemen, dagelijks vijf Onze-Vaders bidden en vijf Wees-gegroeten. 't Lijk neemt de wratten mee. „ (2)

Deze en dergelijke voorbeelden meer wijzen er op, dat het hier middelen geldt, die op de zoogenaamde sympathische kuur berusten; een symbolische handeling houdt den patient voortdurend het nagestreefde doel voor de oogen, zoodat de invloed op zijn verbeelding geen gelegenheid krijgt om af te dwalen en verstrooiing te ondergaan.

Wij willen ons hier niet afvragen, waar de beschreven middelen vandaan stammen, wie de menschelijke natuur sedert eeuwen zoo nauwkeurig heeft weten te ontleden, of welk wonderlijk toeval de menschen er toe heeft gebracht, die middelen zoo in te richten, dat ze volkomen aan de vereischen der suggestie-methode beantwoorden. Suggestie toch is alleen mogelijk ten gevolge van een duidelijke voorstelling, een onophoudelijk willen en een absoluut vertrouwen, en juist die elementen vinden we op volmaakte wijze in de behandeling door sympathische kuur terug.

Zien we nu hoe geschoolde artsen, specialisten voor zenuwziekten en psychisten de uit het volksgeloof opgedane ondervinding in de praktijk weten toe te passen.

Krafft-Ebing houdt de hypnotische methode als heilzaam voor het bestrijden van wratten.

Brocq insgelijks. (3) Zoo ook Bonjour en Rachewsky. (4) Een eigenaardige vaststelling is, dat het verschijnen van psychische wanorde gepaard gaat met het verdwijnen van wratten bij den lijder.

L. Creembach deed verscheidene proefnemingen, die hierin bestonden, dat hij de wratten-lijders een volstrekt weerloos vocht, in specie gedistilleerd water, inspoot en hierbij suggereerde, dat de wratten zonder eenig litteken zouden verdwijnen. De lichaamsdeelen waar de wratten zich bevonden zouden een zwaar en brandend gevoel ondergaan, teken dat de remedie den gewenschten uitslag zou opleveren.

Resultaat ! ?... Op achttien patiënten waren er slechts twee, die het ingebeeld gevoel niet ondervonden. Bij al de anderen deden de gevolgen zich geleidelijk gevoelen, bij de eenen na acht of tien dagen, bij anderen na twee a drie weken. Er waren zelfs gevallen waar de genezing tot drie maanden uitbleef. (5)

Deze en dergelijke gevallen (6) wijzen er op, dat de suggestie ook bij genezing van ziekten, die op het eerste zicht geen verband met zenuwaandoeningen schijnen te houden, een groote rol speelt en wonderdokters en volksthèrapie een resultaat kunnen bereiken, dat we vooréerst niet aan dit phenomeen zouden gaan toeschrijven en waarvoor nochtans bij nader wetenschappelijk onderzoek, geen andere redén voorhanden blijkt te wezen,

Jules Frère.

(1-2) Zie Jules Frère, Limburgsche Volkskunde, II, blz 51 en vlg.

(3) Arch. für Dermatologie, t. 151.

(4) Zbl. f. Haut-und Geschl., t. 10.

(5) Zie Dr Helene Grumach, Münch. med. Wschr., 1927, no 26.

(6) Zie C. Baudouin, Suggestion et Auto-suggestion (Neufchatel, Paris, z. j. 12, 73, 74).

Oostvlaamsche Gebakken. (1)

D) De « Schietspoelen » van Nederbrakel.

Geeraardsbergen is niet alleenlijk gekend voor zijn *krakelingen*, maar ook voor zijn *mattentaarten*. Deze gebakken worden gemaakt van eieren, fijne bloem en "mattemelk". Zoo noemt men in Zuid-Vlaanderen melk, die gestremd is, die "matten", vertoont, d. z. klonters, wrongels.

Ook de kaam op bier of azijn wordt "matten", genoemd (zie Is. Teirlinck's *Idioticon*, IIe deel, blz. 239).

Te Nederbrakel, met kermis, bakt men een soort van zeer fijne *mattentaarten*, die den eigenaardigen naam van "schietspoelen", dragen.

Ziehier hoe men te werk gaat bij het maken van deze gebakken. (1)